

การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สังกัด กรุงเทพมหานคร

สุรดี อำนวยศิริสุข *

ภูมิหลัง

การประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ที่มุ่งวางรากฐานการศึกษาให้มั่นคง มุ่งปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในทุกด้าน ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม การดำเนินชีวิตที่เหมาะสมในสังคม การปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อม มีความสามารถที่จะ

* นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการวัดผลการศึกษา รุ่นที่ 1 (พ.ศ.2532)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

ประกอบอาชีพตามควรแก่วัย และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งการศึกษานั้น จะต้องคำนึงถึงด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญาควบคู่ไปด้วย เพราะถ้าผู้เรียนมีความรู้สูงแต่ขาดความเจริญทางด้านจิตใจ ก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้ จึงควรหาแนวทางในการลดปัญหา แนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาก็คือการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งเป็นคุณธรรมประการหนึ่งใน 30 ประการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบทดสอบ วัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันที่สร้างขึ้น
3. เพื่อหาเกณฑ์ปกติ (Norm) สำหรับเปรียบเทียบคะแนนผลการสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันกับคะแนนในกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2533 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอนแบบแบ่งชั้น (Multi-Stage Stratified Sampling) จำนวน 1,968 คน ใช้ในการทดลองเครื่องมือครั้งแรกจำนวน 525 คน ครั้งที่ 2 จำนวน 587 คน และใช้ในการทดลองเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ จำนวน 856 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบทดสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันชนิดสถานการณ์แบบเลือกตอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อวัดพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อประสบกับสถานการณ์นั้น ๆ มีทั้งหมด 60 ข้อ

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในกลุ่มตัวอย่าง

2. เตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการสอบ และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบทดสอบ
4. อธิบายให้นักเรียนที่เข้าสอบเข้าใจวิธีทำแบบทดสอบและวิธีตอบแบบทดสอบก่อนลงมือทำ
5. นำผลการสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อและทั้งฉบับ ดังนี้
 - 5.1 การทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อคัดเลือกข้อสอบ
 - 5.2 การทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อปรับปรุงและคัดเลือกข้อสอบที่ดี
 - 5.3 การทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบในด้าน อำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และการสร้างเกณฑ์ปกติ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าอำนาจจำแนก (ค่า t) ของแบบทดสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน จำนวน 76 ข้อ ที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง -5.568 ถึง 14.757 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์จำนวน 3 ข้อ
2. ค่าอำนาจจำแนก (ค่า t) ของแบบทดสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน จำนวน 73 ข้อ ที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 2 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง -2.929 ถึง 12.985 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์จำนวน 7 ข้อ
3. ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันได้จากการทดสอบครั้งที่ 3 ผลการวิเคราะห์เป็นดังนี้
 - ด้านความสามัคคี จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.753 ถึง 16.953
 - ด้านความเสียสละ จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.823 ถึง 10.375
 - ด้านการให้อภัย จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 8.171 ถึง 11.351
 - ด้านความเอื้อเฟื้อ จำนวน 6 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 9.102 ถึง 13.027
 - ด้านการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.704 ถึง 16.953
 - ด้านความเห็นอกเห็นใจ จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 10.081 ถึง 16.874
4. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของแบบทดสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วม

กัน ด้านความสามัคคี ความเสียสละ การให้อภัย ความเอื้อเฟื้อ การยอมรับความคิดเห็นของผู้
อื่น และความเห็นอกเห็นใจ มีค่าเป็น 0.447, 0.532, 0.734, 0.581, 0.696, และ 0.758 ตาม
ลำดับ และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเป็น 0.885

5. ค่าความเที่ยงตรงของ แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบ
ทดสอบซึ่งหาโดย

5.1 ใช้เทคนิคเทียบกลุ่มรู้จัก (known Group Technique) และทดสอบ
ด้วย t-test ผล ปรากฏว่า ค่าความเที่ยงตรงในเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดคุณธรรมใน
การอยู่ร่วมกันด้านความสามัคคี ความเสียสละ การให้อภัย ความเอื้อเฟื้อ การยอมรับความคิด
เห็นของผู้อื่น และความเห็นอกเห็นใจ มีค่าเป็น 6.630, 6.930, 8.060, 9.410, 9.970, และ
11.830 ตามลำดับ ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างรวมทั้งฉบับ เป็น 12.130 และมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

5.2 วิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) จากการวิเคราะห์องค์
ประกอบ ผลปรากฏว่า แบบทดสอบแต่ละด้านต่างก็วัดในคุณลักษณะเดียวกัน คือ คุณธรรมใน
การอยู่ร่วมกัน และจัดในสี่องค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วยคุณธรรมด้านความเห็นอกเห็นใจและการยอมรับ
ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยคุณธรรมด้านความเสียสละและการให้อภัย

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วยคุณธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ

องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วยคุณธรรมด้านความสามัคคี

5.3 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบ ซึ่งหาโดยสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
จากคะแนนการสอบกับคะแนนที่ได้จากการตัดสินของครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา ผลปรากฏว่า
ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันด้าน ความสามัคคี ความ
เสียสละ การให้อภัย ความเอื้อเฟื้อ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและความเห็นอกเห็นใจมีค่า
เป็น 0.573, 0.631, 0.638, 0.682, 0.687, และ 0.707 ตามลำดับ ค่าความเที่ยงตรง
ตามสภาพรวมทั้งฉบับเป็น 0.794 ซึ่งทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้านของแบบทดสอบวัด
คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน มีค่าเป็นบวก ทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.301 ถึง
0.602 ส่วนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบแต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าเป็น
บวกทุกค่า โดยมีค่าตั้งแต่ 0.665 ถึง 0.825 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันรวมทั้งฉบับ ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบโดยใช้คะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score) แยกเป็นนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมนักเรียนชายและหญิง ผลปรากฏว่าแบบทดสอบวัดคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันสำหรับนักเรียนชายมีช่วงคะแนนที่ระหว่าง T18 ถึง T67 สำหรับนักเรียนหญิงที่มีช่วงคะแนนที่ระหว่าง T8 ถึง T65 และรวมทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงคะแนนที่ระหว่าง T13 ถึง T65